

Sygn. akt II C 2909/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie Wydział II Cywilny

w składzie

Przewodniczący: SSR Agnieszka Grzelak

Protokolant: Andrzej Bolimowski

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa T. K.

przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W.

o zapłatę

I. Oddala powództwo;

II. Zasądza od T. K. na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. kwotę 617 zł (sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa.

Sygn. akt II C 2909/14

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 26 czerwca 2014 r. do Sądu Rejonowego w Sandomierzu, sprecyzowanym pismem z dnia 28 lipca 2014 r., skierowanym przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu (dalej: (...)) T. K. wniósł o ustalenie nieistnienia jego obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pojazdu marki B. o nr rej. (...) w okresie od 01 stycznia do 28 kwietnia 2013 r. (k. 1-2,9).

W odpowiedzi na pozew nadanej w placówce Poczty Polskiej w dniu 4 listopada 2014 r. (...) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 19-20).

Uwzględniając zarzut pozwanego podniesiony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, postanowieniem z dnia 12 listopada 2014 r. Sąd Rejonowy w Sandomierzu stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Woli w Warszawie (k. 28).

Do dnia zamknięcia rozprawy strony podtrzymały pierwotnie zajęte stanowiska (k. 42-43).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 grudnia 2011 r. T. K. zawarł z G. K. umowę kupna samochodu marki B. (...) o nr rej. (...) z uszkodzonym silnikiem. Termin kolejnego badania technicznego pojazdu upływał w dniu 20 stycznia 2012 r. Posiadacz pojazdu miał wykupione ubezpieczenie OC ważne do 30 czerwca 2012 r.

T. K. wraz z ojcem A. K. we własnym zakresie przeprowadzili remont pojazdu. Samochód został dopuszczony do ruchu w dniu 9 lipca 2013 r., a ubezpieczenie OC zostało wykupione w dniu 28 kwietnia 2013 r. Decyzją Starosty (...) z dnia 23 sierpnia 2013 r. pojazd został zarejestrowany na T. K. z dniem 15 lipca 2013 r.

Pismem datowanym na 31 marca 2014 r. (...) wezwał T. K. do przedstawienia w terminie 14 dni dokumentów potwierdzających zawarcie w dacie kontroli tj. w okresie od 01 stycznia do 28 kwietnia 2013r. umowy ubezpieczenia obowiązkowego OC posiadaczy pojazdów mechanicznych lub potwierdzających brak obowiązku zawarcia takiego ubezpieczenia albo do uiszczenia opłaty za niespełnienie tego obowiązku w związku z posiadaniem pojazdu marki B. o nr rej. (...). W związku z niezłożeniem wymaganego dokumentu, wezwaniem z dnia 15 maja 2014 r. T. K. został zobowiązany do uiszczenia opłaty w kwocie 3200 zł za niedopełnienie obowiązku zawarcia umowy OC.

Powyższy stan faktyczny nie należał do spornych między stronami i został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów: umowę kupna-sprzedaży (k.2), dowód rejestracyjny (k.10-12), decyzję o zarejestrowaniu pojazdu na T. K. (k.13), korespondencję między stronami (k.25-26), których prawdziwość i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie budziła wątpliwości. Oś sporu na gruncie przedmiotowej sprawy przybrała wyłącznie charakter prawny i sprowadziła się do ustalenia, czy istnieje obowiązek ubezpieczenia OC pojazdu mechanicznego, który z uwagi na stan techniczny nie jest zdolny do ruchu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo o ustalenie stosunku prawnego lub prawa może być uwzględnione wtedy, gdy kumulatywnie spełnione są dwie przesłanki: interes prawny (przesłanka skuteczności) oraz wykazanie prawdziwości twierdzeń powoda o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje (przesłanka zasadności). Zgodnie z dyspozycją art. 189 k.p.c. interes prawny stanowi merytoryczną przesłankę powództwa o ustalenie, której zaistnienie decyduje dopiero o dopuszczalności badania zasadności powództwa. Brak interesu prawnego musi zatem zawsze prowadzić do oddalenia powództwa bez konieczności rozstrzygnięcia o tym, czy dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje. Stanowisko, według którego dopuszczalność powództwa o ustalenie zależy od interesu prawnego istniejącego w chwili wyrokowania, jest w judykaturze utrwalone (por. np. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 1968 r., III CZP 102/68 - OSNCP 1969/5/89, z dnia 19 listopada 1996 r., III CZP 115/96, OSNC 1997/4/39). Jakkolwiek istnienie interesu prawnego jest materialnoprawną przesłanką samego powództwa o ustalenie, to dodatkowo powództwo musi zostać skierowane przeciwko podmiotowi prawa lub stosunku prawnego, które mają być według żądania pozwu ustalone. Musi to więc być podmiot, który istnienie tego prawa lub stosunku prawnego kwestionuje lub nawet je narusza, roszcąc sobie własne prawa, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 10 września 1997 r., (II CKN 299/97; OSNC 1998/2/29). Istotne jest również to, że interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. z reguły nie zachodzi wówczas, gdy powodowi przysługuje równocześnie także inna forma ochrony praw, co w praktyce oznacza, że może na innej drodze np. w procesie o świadczenie, o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego, a nawet w drodze orzeczenia o charakterze deklaracyjnym osiągnąć w pełni ochronę swych praw (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1997 r., II CKN 201/97, M. Prawn. 1998/2/3, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 1998 r., II CKN 572/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2000 r. II CKN 750/99 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2001 r., I PKN 333/00, Prok. i Pr. 2002/2/43). Interes prawny nie zachodzi także wówczas, gdy ochrona praw może być zrealizowana na drodze postępowania administracyjnego. Aby zatem można było przyjąć istnienie interesu prawnego, powód musi wykazać, że żądanie wydania wyroku jest usprawiedliwione wyraźnym przepisem wykluczającym inną drogę kształtowania stanu prawnego.

W ocenie Sądu, powód dysponuje interesem prawnym w wytoczeniu niniejszego powództwa, bowiem na obecnym etapie postępowania nie miał innej drogi prawnej ustalenia nieistnienia obowiązku zawarcia ubezpieczenia pojazdu marki B. o nr rej. (...) i w konsekwencji ewentualnego zwolnienia się od konieczności uiszczenia opłaty za niedopełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia OC. Wynika to zresztą z pouczenia, które powód otrzymał wraz z wezwaniem do uiszczenia ww. opłaty, z którego wynika, iż w ciągu 30 dni od dnia otrzymania wezwania

powinien wnieść do sądu powszechnego powództwa o ustalenie spełnienia lub nieistnienia obowiązku, jeżeli kwestionuje zasadność wezwania (k. 26).

Uznając, że powód ma interes prawny w wytoczeniu powództwa, należało dokonać merytorycznej oceny jego zasadności.

Jak wynika z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 392, ze zm.) ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów jest ubezpieczeniem obowiązkowym. Zgodnie z treścią art. 23 ust. 1 tej ustawy posiadacz pojazdu mechanicznego jest obowiązany zawrzeć umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego pojazdu.

Na gruncie rozpoznawanej do okoliczności bezspornych należało nieprzerwane posiadanie przez powoda pojazdu marki B. o nr rej. (...) od dnia jego zakupu na mocy umowy z dnia 24 grudnia 2011 r. co najmniej do chwili wytoczenia powództwa. Spór skoncentrował się zaś na tym, czy w okresie od 01 lipca 2012 r. do 27 kwietnia 2013 r., kiedy pojazd nie posiadał ważnego ubezpieczenia OC, spełniał kryteria pozwalające uznać go za pojazd mechaniczny.

Zdaniem Sądu, stanowisko zaprezentowane przez powoda, iż zakupiony przez niego pojazd marki B. o nr rej. (...) do czasu uzyskania badań technicznych i dopuszczenia do ruchu nie spełniał warunku umożliwiającego uznanie go za pojazd mechaniczny, nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak wynika z definicji zawartej w art. 2 ust. 1 pkt 10 ww. ustawy, pojazdem mechanicznym jest m.in. pojazd samochodowy określony w przepisach ustawy - Prawo o ruchu drogowym. Zgodnie zaś z art. 2 pkt 33 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 j.t.) pojazdem samochodowym jest pojazd silnikowy, którego konstrukcja umożliwia jazdę z prędkością przekraczającą 25 km/h; określenie to nie obejmuje ciągnika rolniczego.

W najbardziej typowej sytuacji ubezpieczeniu podlega posiadacz zarejestrowanego pojazdu samochodowego, przy czym dla objęcia obowiązkiem ubezpieczenia decydujące znaczenie ma zarejestrowanie, a nie eksploatacja pojazdu. Rejestracja dokonywana jest na wniosek właściciela pojazdu przez starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania (siedziby) wnioskodawcy po przedstawieniu stosownych dokumentów (art. 72, 73 Prawa o ruchu drogowym). Starosta wydaje dowód rejestracyjny (stanowiący dokument stwierdzający dopuszczenie pojazdu do ruchu), zalegalizowane tablice rejestracyjne, a dla pojazdów samochodowych dodatkowo nalepkę kontrolną (art. 71 Prawa o ruchu drogowym).

Jak stanowi art. 29 ust. 1 pkt 8 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) posiadacz pojazdu jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych m.in. najpóźniej w dniu rozwiązania się dotychczasowej umowy z upływem okresu, na który została zawarta, w razie przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu mechanicznego, którego posiadacz zawarł umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Zgodnie bowiem z art. 31 ust. 1 tej ustawy w razie przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu mechanicznego, którego posiadacz zawarł umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na posiadacza pojazdu, na którego przeszło lub zostało przeniesione prawo własności, przechodzą prawa i obowiązki poprzedniego posiadacza wynikające z tej umowy. Umowa ubezpieczenia OC ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że posiadacz, na którego przeszło lub zostało przeniesione prawo własności, wypowie ją na piśmie. Stosownie zaś do dyspozycji art. 33 pkt 2 tej ustawy umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych ulega rozwiązaniu m.in. z chwilą wyrejestrowania pojazdu.

Na gruncie niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości Sądu, że samochód marki B. o nr rej. (...) zakupiony przez powoda, mimo uszkodzenia silnika, spełniał kryterium pojazdu mechanicznego, albowiem stanowił pojazd silnikowy, którego konstrukcja umożliwia mu jazdę z prędkością przekraczającą 25 km/h. Bez znaczenia pozostaje sprawność techniczna pojazdu i możliwość uzyskania aktualnego przeglądu technicznego. W definicji pojazdu mechanicznego

chodzi bowiem o potencjalną, wynikającą z konstrukcji zdolność do ruchu, nie zaś realną możliwość samoczynnego ruchu w konkretnej sytuacji. Obowiązek zawarcia ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych spoczywa na posiadaczu pojazdu dopóty, dopóki pojazd nie został wyrejestrowany. W okolicznościach faktycznych rozpoznawanej sprawy okolicznością przyznaną był fakt zarejestrowania pojazdu w okresie od dnia rozwiązania z dniem 30 czerwca 2012 r. umowy ubezpieczenia OC zawartej przez Zbywcę - G. K. do dnia zawarcia nowej umowy przez Nabywcę - T. K. w dniu 28 kwietnia 2013 r. Nieistotny pozostaje natomiast fakt rejestracji pojazdu przez powoda na swoją rzecz dopiero z dniem 15 lipca 2013 r., czy braku aktualnego przeglądu technicznego, czy decyzji o dopuszczeniu do ruchu do dnia 8 lipca 2013 r. Samochód był bowiem cały czas zarejestrowany, przy czym do dnia 14 lipca 2013 r. na poprzedniego właściciela.

W świetle powyższych ustaleń, na powodzie spoczywał ustawowy obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia OC w związku z posiadaniem pojazdu marki B. o nr rej. (...) już od dnia 1 lipca 2012 r., kiedy przestała obowiązywać poprzednia umowa, nie zaś dopiero od dnia przerejestrowania pojazdu, czy też uzyskania aktualnych badań technicznych i formalnego dopuszczenia do ruchu. Obowiązujące przepisy nakładają na właściciela pojazdu konieczność posiadania aktualnego OC, tak długo, jak pojazd jest zarejestrowany – i to bez względu na to czy jest on sprawny i używany, czy od miesięcy stoi w garażu lub warsztacie. Ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów jest związane z faktem ich posiadania, a nie używania. Nikt nie może zagwarantować, że pojazd, który jest w jego posiadaniu, nie będzie używany, gdyż wprowadzenie pojazdu do ruchu na drodze publicznej jest decyzją jego posiadacza.

Stosownie do art. 88 ust. 1 i 3 cytowanej ustawy, osoba, która nie zawarła umowy ubezpieczenia obowiązkowego (a więc również ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych), zgodnie z warunkami określonymi w ustawie, jest obowiązana wnieść opłatę. Wysokość tej opłaty jest uzależniona od okresu pozostawania tego posiadacza bez ochrony ubezpieczeniowej w każdym roku kalendarzowym i wynosi:

1. 20% opłaty w wysokości określonej wyżej (na dziś: 500 Euro) – w przypadku gdy okres ten nie przekracza 3 dni;
2. 50% opłaty w wysokości określonej powyżej – w przypadku gdy okres ten nie przekracza 14 dni;
3. 100% opłaty w wysokości określonej powyżej – w przypadku gdy okres ten przekracza 14 dni.

Mając na względzie powyższe, uznać należy, że w okresie od 1 lipca 2012 r. do 28 kwietnia 2013 r. a więc także w czasie objętym kontrolą dokonaną przez (...) (01 stycznia -28 kwietnia 2013 r.) powód był obowiązany posiadać ubezpieczenie OC pojazdu marki B. o nr rej. (...), a związku z niedopełnieniem tego obowiązku, jest zobowiązany do uiszczenia opłaty w kwocie 3200 zł, co uzasadnia oddalenie powództwa.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajduje swoją podstawę w zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu wyrażonej w art. 98 k.p.c. Powód przegrał postępowanie w całości, a zatem jest obowiązany zwrócić pozwanemu koszty niezbędne do celowej obrony, które obejmują: wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powoda będącego radcą prawną w stawce minimalnej stosowanie do wartości przedmiotu sporu w kwocie 600 zł (§ 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustawionego z urzędu Dz.U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) oraz opłatę skarbową od dokumentu pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Z/02.03.15 r. Odpis wyroku z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.